ARA YOKLAMA VE SÜRESİ BİTEN PLANLARA İLİŞKİN UYGULAMA RAPORLARININ DÜZENLENMESİNE AİT USUL VE ESASLAR

TEBLİĞ NO.: 309
BÜTÜN TEŞKİLATA

ORMAN İDARESİ VE PLANLAMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI
ARALIK - 2019

T.C.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Orman Genel Müdürlüğü

Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı

ARA YOKLAMA VE SÜRESİ BİTEN PLANLARA İLİŞKİN UYGULAMA RAPORLARININ DÜZENLENMESİNE AİT USUL VE ESASLAR

2019

ANKARA

TEBLİĞ NO:309

BÜTÜN TEŞKİLATA

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı

Sayı : 91296092-105.04-E.2295602 08/11/2019

Konu : Uygulama Raporu Tebliği

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

Ormanların, günümüz bakış açısıyla, sanayi ve diğer sektörler için odun üretiminin yanı sıra insanlığın temel ihtiyaçlarından temiz hava için gerekli olan oksijen temini, karbon tutumu, toprağın ve biyoçeşitliliğin korunması, estetik ve rekreasyonel hizmetlerin karşılanması gibi ekolojik ve sosyokültürel fonksiyonları da bulunmaktadır.

Bu fonksiyonlara ait işletme amaçları ile koruma hedefleri fonksiyonel orman amenajman planlarıyla sağlanmaktadır.

Ekosistem yaklaşımını, katılımcılığı ve fonksiyonel planlamayı esas alan "Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Yönetmeliği" 05.02.2008 tarihli 26778 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve daha sonra yönetmelik maddelerine açılım getiren "299 sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği" hazırlanmıştır.

Bu tebliğ ise, 2008 tarihli yönetmeliğin 97 ve 98. Maddelerindeki ara yoklama (ara revizyon) hususlarına ait amir hükümler ile 101. Maddesine göre plan süresi biten Orman İşletme Şefliklerinde planlar yenileninceye kadar yapılacak uygulama raporlarının esaslarını düzenlemektedir.

Uygun görüldüğü takdirde,

Süresi Biten Planların Uygulama Raporlarını konu alan 1306 sayılı emir ile Ara Yoklama (Ara Revizyon) Yapılması esaslarını içeren emirlerin yürürlükten kaldırılarak, ekte sunulan **"Ara Yoklama ve Süresi Biten Planlara İlişkin Uygulama raporlarının Düzenlenmesine ait Usul ve Esaslar"** tebliğinin yürürlüğe girmesini,

Olurlarınıza arz ederim.

e-imzalıdır
Murat ÇEVİRME
Daire Başkanı

Ek : Uygulama Raporu Tebliği (17 sayfa)

Uygun görüşle arz ederim.
08/11/2019

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : XVMEMGBO Evrak Takip Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys
Beştepe Mahallesi Söğütözü Caddesi No:8/1 06560 Bilgi için:Halil İbrahim ALTUN
Yenimahalle/ANKARA Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: Belge Geçer No:
e-posta: internet adresi:

Kalitest ISO/IEC 27001:2013

20987808 1 - 20987808 1 - 20987808 1 - 20987808 1

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı

e-imzalıdır

Hayati ÖZGÜR
Genel Müdür Yardımcısı

OLUR
08/11/2019

e-imzalıdır

Bekir KARACABEY
Genel Müdür

209878081 - 209878081 - 209878081 - 209878081

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : XVMEMGBO Evrak Takip Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys
Beştepe Mahallesi Söğütözü Caddesi No:8/1 06560
Yenimahalle/ANKARA
Telefon No: Belge Geçer No:
e-posta: internet adresi:
Bilgi için:Halil İbrahim ALTUN
Bilgisayar İşletmeni

İçindekiler

1. AMAÇ VE KAPSAM 1

2. DAYANAK 1

3. TANIMLAR 1

4. ORMAN AMENAJMAN PLANI UYGULANMASINDA ARA YOKLAMA (ARA REVİZYON) YAPILMASI ESASLARI 3

4.1- Ara Yoklama Tespit Raporu: 4

4.1.1- Ara Yoklama Tespit Raporu İçin Yapılması Gerekli İncelemeler: 4

4.1.2-Ara Yoklama Tespit Raporunun Düzenlenmesi: 5

4.2-Ara Yoklama Uygulama Raporu: 6

4.2.1-Ara Yoklama Uygulama Raporu ve Düzenlenmesi Esasları: 6

4.2.2-Ara Yoklama Uygulama Raporlarının Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar: 6

4.2.2.1-Aynıyaşlı Ormanlarda: 6

4.2.2.2- Değişikyaşlı Koru (Seçme ve Devamlı) Ormanlarda: 9

5. SÜRESİ BİTEN ORMAN AMENAJMAN PLANLARINDA UYGULAMA RAPORU DÜZENLENMESİ ESASLARI 11

5.1-Aynıyaşlı Koru Ormanlarında: 12

5.1.1-Gençleştirme Alanlarının Seçimi 12

5.1.2-Bakım Alanlarının Seçimi ve Ara Hasılat Etasının Tespiti 13

5.1.3-Bakım Etalarının Alınması.....14

5.2-Değişikyaşlı Koru Ormanlarında 15

5.2.1-Seçme İşletme Sınıfı ve Devamlı Ormanlarda Kesim Parsellerinin Seçimi 15

5.2.2-Değişikyaşlı Orman Etalarının Alınması.....16

6. GENEL ESASLAR 16

7. UYGULAMA RAPORU KONU DİZİNİ 17

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu Tebliğ; 5 Şubat 2008 tarihli ve 26778 sayılı ekosistem tabanlı fonksiyonel "Orman Amenajman Yönetmeliği" nin 97, 98 ve 101. maddeleri ile 299 sayılı "Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar" adlı Tebliğin 16. maddesi **Planların Ara Yoklaması ve Yenilenmesi** hükümlerine göre plan süresinin ilk yarısının sonunda uygulamanın ormanın bünye ve kuruluşunda meydana getirdiği olumlu ve olumsuz etkilerle planın ikinci yarısında yapılacak uygulamanın esaslarını kararlaştırmak, bu suretle ormanın devamlılığında ihtiyatlı ve emin olunmasını sağlamak, süresi biten amenajman planları yenilenir denilmesine rağmen çeşitli nedenlerle yenilenemeyen amenajman planlarına ait uygulama raporlarının tanzimine ait düzenlemeleri kapsamakta olup, günümüz şartlarına uygun olarak tekrar örnek alan ölçümüne gerek kalmadan ve arazide daha az zaman harcayarak bu işleri yapmak amaçlanmaktadır.

2. DAYANAK

Bu Tebliğ, 31.08.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 26'ncı ve Ek 5'inci maddeleri ile 2008 tarihli ekosistem tabanlı fonksiyonel "Orman Amenajman Yönetmeliği"nin 97, 98 ve 101. maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

3. TANIMLAR

Bu Tebliğ'de geçen;

Aktüel Durum: Ormanın bugünkü durumunu,

Orman amenajmanı: Bir orman işletmesini veya onun ayrıldığı alt işletme ünitelerini tespit edilen amaçlara göre planlayan ve planın uygulanmasını izleyen ve denetleyen bir ormancılık bilim dalını,

Amenajman planı/Plan: Ekosistem tabanlı fonksiyonel orman amenajman planı ve orman amenajman planlarını,

Ara Yoklama/Ara Revizyon: Amenajman planının ikinci yarısında plan kararlarının gözden geçirilmesi sürecini,

Ara Yoklama Tespit Raporu: Planın ikinci yarısında planın yenilenmesini veya plan kararlarının olduğu gibi ya da değiştirilerek devam etmesini belirten özet raporu,

Ara Yoklama Uygulama Raporu: Ara yoklama tespit raporu doğrultusunda planın ikinci yarısında yapılacak ormancılık çalışmalarına ait uygulama tablolarının yeniden düzenlenmesini,

Bölge Müdürlüğü: Orman Bölge Müdürlüğünü,

Bölme: Uygulanacak silvikültürel işlemler, envanter, kayıt, hesap ve denetim işlerine temel oluşturmak üzere, orman fonksiyonuna, arazinin topoğrafik yapısına, dere, sırt, boyun ve tepe gibi doğal; yol, yangın emniyet şeridi vb. suni hatlara dayanılarak ayrılan sabit sınırlı alanları,

Bölmecik: Aynı bölme içerisinde farklı fonksiyon, yetişme ortamı veya meşcere tipi alanlarının bulunması hâlinde bölmelerin ayrıldığı alt birimleri,

Daire Başkanlığı: Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığını,

Denetici: Uygulama raporunun düzenlenmesini denetlemekle görevli kişi veya kişileri ve/veya amenajman rehberlik ve denetim başmühendisini,

Geçici Heyet: Uygulama raporlarını düzenlemek üzere Daire Başkanlığı tarafından görevlendirilen başmühendis ve mühendisleri,

İşletme Müdürlüğü: Orman İşletme Müdürlüğünü,

İşletme Şefliği: Orman İşletme Şefliğini,

İşletme sınıfı: Değişik orman fonksiyonlarının işletme amacı olarak öne çıkması veya orman formları ve işletme şekilleri, ağaç türleri ve idare süreleri yönünden farklı alanların bulunması durumunda ayrılan ve bu alanların, toplu veya parçalar hâlinde dağınık bulunmalarına bakılmaksızın taşıdıkları özelliklere göre bir araya getirilmesi ile oluşturulan devamlılık birimini,

Meşcere: Ağaç türü karışımı, yaş, büyüme, kuruluş şekli, bunların hepsi veya bir kısmı ile çevresinden ayrılan orman parçasını,

Orman fonksiyonu: Orman ekosistemlerinin kendi doğal ortamları içinde, bu ekosistemleri oluşturan canlı ve cansız elemanlar arasındaki karşılıklı ilişki ve etkileşim süreci içinde kendiliğinden ortaya çıkan ve bir bölümü toplumun faydasına kullanılan mal ve hizmetlerin tamamını,

Örnek alan: Mevzuata uygun biçimde haritaya işlenip arazide envantere konu temel bilgilerin ölçüldüğü belirli büyüklükteki alanı,

Plan ünitesi: İdari ve teknik iş bütünlüğü sağlamak üzere tabii, coğrafi, idari ve mülki sınırlara dayanılarak ayrılmış ve en çok bir orman işletme şefliği alanını kapsayan planlama birimini,

Protokol: Ara yoklama ve süresi biten planlara ait uygulama raporu yapıcısı, bölge müdürlüğü ve işletme müdürlüğü yetkilileri ile denetici tarafından imzalanan ve bu uygulama raporunun hangi esaslarla yapılacağını karara bağlayan belgeyi,

Uygulama Raporu: Planın ikinci yarısında veya biten plan ünitelerinde ormancılık işlemlerinin devamını sağlamak için faydalanma tablolarının güncellenmesini veya yeniden düzenlenmesini,

Yönetmelik: 5 Şubat 2008 tarihli ve 26778 sayı ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ekosistem tabanlı fonksiyonel "Orman Amenajman Yönetmeliği"ni ifade eder.

4. ORMAN AMENAJMAN PLANI UYGULANMASINDA ARA YOKLAMA (ARA REVİZYON) YAPILMASI ESASLARI

Ara yoklama veya başka bir deyimle ara revizyon; amenajman planının uygulama süresi sona ermeden ve genellikle bu sürenin birinci yarısında yapılan uygulamaların ormanın kuruluşunda ve tesislerinde, orman işletmesinin ekonomik koşullarında meydana getirdiği olumlu ve olumsuz etkiler ile bunların sonuçlarına dayanılarak amenajman plan süresinin ikinci yarısında yapılacak uygulamaların esaslarını kararlaştırarak orman işletmesinin doğal ve ekonomik sürekliliğini planın kalan süresinde de güven altına almaktır.

Yönetmeliğin 97. maddesi amenajman planı süresinin birinci yarısının bitiminden sonra ara yoklama yapılmasını ön görmüştür.

Ara yoklama sırasında ormanda rastlanan ciddi değişiklikler nedeniyle planın uygulanabilirliğini imkânsız kılan bir durumun tespit edilmesi halinde plan süresi ve zaman farkı gözetmeksizin planın yenilenmesi yoluna gidilir (Yönetmelik. Md. 97/3).

Ara yoklama uygulama raporu orman amenajman başmühendislikleri veya Daire Başkanlığı tarafından oluşturulacak geçici heyet tarafından yapılır. Daire başkanlığı yıllık amenajman yatırım iş programının yoğun olduğu zamanlarda hizmet alımı yoluyla da yaptırılabilir.

4.1- Ara Yoklama Tespit Raporu:

4.1.1- Ara Yoklama Tespit Raporu İçin Yapılması Gerekli İncelemeler:

Ara yoklama raporu için öncelikle ormanın aktüel durumu ile plan verileri ve kesim tablolarının uyumunu kontrol etmek maksadıyla büro ve arazide aşağıda açıklanan konularda incelemeler yapılır.

1- Plan ünitesindeki orman fonksiyonları, işletme amaçları, koruma hedefleri ve işletme sınıfları uygun olarak ayrılmış mıdır? İşletme amaçlarında değişiklik yapılacaksa bu amenajman planının hangi kısımlarında ne ölçüde bir değiştirmeyi ve düzeltmeyi gerektirir?

2- Meşcere tiplerinin ayrılmasında, ağaç serveti ve artımın tespitinde ne derece uygunluk vardır? Amenajman planında geçen süredeki uygulamalar sonunda ne gibi eksiklik ve yetersizlikler ortaya çıkmıştır?

3- Son hasılat kesim planında ve haritasında gösterilen gençleştirme alanlarının miktarı, ormana dağılışı ve uygulanan gençleştirme metotları uygun mudur? Başarılı sonuçlar alınmamışsa ne gibi değişiklikler yapılması gerekmektedir?

4- Gençleştirme ve bakım alanlarındaki plan etası ile uygulamalar sonucunda alınan etalar arasında ne gibi artı ve eksi farklar bulunmaktadır? Ormanda yapılan silvikültürel müdahalelerin ormanın bünyesine yapmış olduğu olumsuz etkiler var mıdır?

5- Plan ünitesinde plan değişiklikleri yapılmış mıdır? Yapıldı ise plan değişikliklerinin nedenleri nelerdir?

6- Biyotik ve abiyotik etkenlerin ormanın bünyesine yapmış olduğu olumsuz etkiler işletme amaçlarını ve koruma hedeflerini etkileyecek veya planın yenilenmesini gerektirecek büyüklükte midir?

7- Plan ünitesinde plan uygulama süresi içerisinde statülü alan olarak (Tabiat parkı, Yaban hayatı geliştirme sahası, Sit Alanı vb.) ayrılan alanlar var mıdır?

4.1.2-Ara Yoklama Tespit Raporunun Düzenlenmesi:

Daire Başkanlığı tarafından görevlendirilen denetici, amenajman başmühendisi, şube müdürü veya orman mühendisinin herhangi birisi veya birkaçı tarafından 4.1.1 başlığındaki incelemeler sonucu gerekli bilgiler toplandıktan sonra özet bir rapor yapılarak, varılan sonuç ve kararlar Daire Başkanlığına sunulur. Bu raporda;

1- Amenajman planının ilk yarısında ya da geçen süre içerisinde yapılan uygulamalar ve beklenmedik doğal olaylar sonucu ormanın kuruluşu tamamen bozulmuşsa amenajman planının yenilenmesi önerilir.

2- Plan uygulamaları aralıksız ve aksaksız olarak devam etmiş, geçen süre içerisinde yapılan uygulamalar ormanın kuruluşunu olumsuz etkilememiş, planın özünü değiştirecek ciddi değişiklikler yok ise plandaki gençleştirme alanları, bakım alanları, son hasılat ve ara hasılat etalarının planın kalan yıllarında aynı şekilde veya değiştirilerek devam etmesine karar verilir.

Ara yoklama uygulama raporu düzenlenecek işletme sınıflarının yanında, planı yenilenmesi gereken kısa idare süreli ya da seçme işletme

sınıflarında da idari bir kararla planın bütünlüğü açısından plan yenileninceye kadar geçecek süre için uygulama raporu düzenlenebilir.

4.2-Ara Yoklama Uygulama Raporu:

4.2.1-Ara Yoklama Uygulama Raporu ve Düzenlenmesi Esasları:

Plan süresinin ilk yarısının tamamlanmasından sonra bitimine kadar yapılacak işlemleri gösteren açıklama, formül ve tablolara "**ara yoklama uygulama raporu**" denir. Bu rapor düzenlenirken plan ünitesindeki veriler (alan, servet ve artım gibi) temel kabul edilip bu veriler üzerinden işlem yapılır.

Ara yoklama raporu hazırlamak gayesiyle 4.1.1 konu başlığındaki incelemelerden de faydalanılarak plan ünitesi daha ayrıntılı incelemeye tâbi tutularak plan yenileninceye kadar geçecek süre için faydalanma tabloları düzenlenir. Yapılacak uygulama raporu süresinin 1 veya 2 yıllık olması durumunda Daire Başkanlığından geçici heyet istenmez.

4.2.2-Ara Yoklama Uygulama Raporlarının Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar:

4.2.2.1-Aynıyaşlı Ormanlarda:

Plan uygulamasının aksaksız olarak sürdürüldüğü ormanlarda geçen süre içerisinde yapılan silvikültürel müdahalelerin de etkisi ile ormanın gelişmesi, iyileşmesi sonucunda örnek alan ölçümüne gerek kalmaksızın bakım etalarının planın ikinci yarısı için aynen devamı veya yeniden kararlaştırılması gerekebilir.

A-Gençleştirme Alanlarında:

Planda verilen gençleştirme alanları ile ilgili olarak:

1- Plan ünitesinde gençleştirme alanlarında yapılan gençleştirme çalışmalarının sonuçları arazide incelenir. Getirilen gençliğin hayatiyetini devam ettirebilecek duruma gelmiş, kalite olarak iyi, homojen dağılış göstermiş ve üstü boşaltılmış veya boşaltma aşamasında olması halinde gençleştirme başarıya ulaşmış sayılır.

2- Başarı sağlanmış ve gençlik getirilmiş alanlar bakım alanlarına aktarılır ve gençleştirme alanlarından düşülür. Henüz gençlik getirilememiş alanlarda gençlik getirilinceye kadar uygulamalara devam edilir.

3- Plan ünitesinde gençleştirme alanı olarak gösterilmiş ancak uygulama yapılmamış alanlar arazide yapılacak detaylı incelemeler, makul sebepler (sosyal ihtilaf, koruma fonksiyonlu orman özelliği taşıması vb.) nedeni ile gençleştirme alanından çıkarılabilir.

4- Silvikültür planında bölmecik bazında gençleştirme dışı tutulmuş alanlar (koruma fonksiyonlu orman özelliği taşıyan gibi) gençleştirme alanından çıkarılarak bakıma aktarılır. Plan süreleri dikkate alındığında gençleştirme alanları:

a- Plan süresinin tamamı için OPFA kadar gençleştirme alanı verilmiş ise; işletme sınıflarında yeni gençleştirme alanı verilmez. Son yaş sınıfında birikim var ise, idare süresi ve tesviye süresi göz önüne alınarak ayrıca 299 sayılı tebliğe göre işlem yapılır.

b- 20 yıllık bir plan süresine sahip olan ve sadece birinci on yılı için gençleştirme alanı verilmiş olup ikinci on yılı için gençleştirme alanı verilmemiş plan ünitelerinde, gençleştirme alanlarında başarı sağlanmış alanlar kadar yeni gençleştirme alanı verilebilir. Ancak herhangi bir nedenle 1 veya 2 yıllık düzenlenen uygulama raporlarında yeni gençleştirme alanı istenirse tensil sahalarının durumunu değerlendirmek üzere başmühendis gönderilir.

c- Plan, periyot uzunluğu 10 ve 20 yıl olan işletme sınıflarından oluşuyor ise; periyot uzunluğu 10 yıl olan işletme sınıflarında plan yenilenmesi gerekirken, plan bütünlüğü gözetilerek bu işletme sınıflarında da uygulama raporu yapılması durumunda gençleştirme alanları incelenir, başarılı alanlar bakıma aktarılır. Başarı sağlanamamış, gençleştirme çalışmaları devam eden alanlar ile yeni verilecek gençleştirme alanları birlikte düşünülerek plan yenilenmesine kadar geçecek süreye uygun hesaplanan periyodik alan kadar gençleştirme alanı verilir. Yeni verilecek gençleştirme alanları Orman Amenajman

Yönetmeliğinin 69. Maddesindeki esaslara göre uygulayıcı ile birlikte deneticinin de katılımı ile kararlaştırılır.

5- Yeni verilecek gençleştirme alanları için Son Hasılat Kesim Planı Tablosu (Tablo No: 28) düzenlenir. Bunun için mevcut plandaki meşcere tiplerinin hektardaki servet ve artım değerleri kullanılarak son hasılat etası hesaplanır. Son hasılat etası hesabında periyot uzunluğu "n" kalan yıllar kadar alınır. Ancak hesaplanan son hasılat etasının plan süresi sonuna kadar olan ortalama eta hesabı olduğu belirtilip, her ağaç türünün yerel şartları ve özel gençleştirme süresi içinde sonraki plan döneminde de gençleştirme işleminin devam edeceği raporda açıklanır.

6- Devam eden gençleştirme alanlarında ise yıllık son hasılat etası hesabı yapılmaz. Planındaki yıllık son hasılat etası hesabı geçerli olur.

B-Bakım Alanlarında:

1- Planın ilk yarısında her hangi bir nedenle girilememiş bakım blokları varsa öncelik arz eden blok, I. bakım bloku olarak ayrılır. Ortalama yıllık bakım etası göz önüne alınarak diğer bloklar oluşturulur.

2- Planın ilk yarısında bakım bloklarına girilmiş, ancak herhangi bir nedenle bu bloklar içerisinde girilememiş bölmeler varsa, I. bakım bloku öncelikle bu bölmelerden ayrılır. Ortalama yıllık bakım etası göz önüne alınarak diğer bloklar oluşturulur.

3- Planın ilk yarısında bakım bloklarına girilmiş ve planın öngördüğü şekilde bakım çalışmaları bitirilmiş ise; bakım blokları oluşturulurken silvikültürel açıdan öncelik arz eden meşcerelerden ve genç meşcerelerden başlanır.

4- Bakım blokları oluşturulmadan düzenlenen planların ilk yarısında, herhangi bir nedenle girilmemiş bölmeler varsa, öncelikle ilk yılların bakım alanları ortalama yıllık bakım etası göz önüne alınarak bu bölmelerden oluşturulur.

5- Bakım blokları oluşturulmadan düzenlenen planların ara yoklaması yapılırken düzenlemeye konu olan bölmelerin toplam etası

uygulama raporu yıllarına bölünerek ortalama yıllık bakım etası bulunur. Uygulama aşamasında yıllık kesim planları oluşturulurken ortalama yıllık bakım etası göz önüne alınarak 295 sayılı tebliğe uyulur.

6-Ara Hasılat Etasının Tespiti;

Bakım etaları tespit edilirken, mevcut planın uygulama sonuçları, servet, artım, silvikültürel etaları ile arazideki gözlem ve incelemelerden çıkacak kanaatlere göre;

a) Planlardaki etaların yeterli olması durumunda mevcut etalar aynen verilir.

b) Planlardaki etaların yeterli olmaması durumunda mevcut etalar % 100 kadar artırılarak verilebilir.

c) b fıkrasında öngörülen etaların yeterli olmaması durumunda, eta yetersizliği tespit edilen 3 kapalı meşcere tiplerinde eta tespiti için meşcere tipini temsil eden yerlerden en az 3 (üç) adet örnek alan alınır.

Bu örnek alanlar koordinatı yazılmak kaydıyla 600 m² büyüklüğünde, daire kesitli olarak alınır. Bu örnek alanlarda tespit edilen silvikültürel etalar göz önünde bulundurularak kıyas yoluyla örnek alan alınmayan diğer 2 ve 3 kapalı aynı meşcere tiplerine de bakım etası verilir.

Bakım alan ve etalarının değiştirilmesi durumunda plandaki ara hasılat kesim planı tablosunun formatına göre yeni tablolar düzenlenir.

d) Aynıyaşlı ormanlarda eta tespiti yapılmayan 1 kapalı ve boşluklu kapalı meşcerelerde rehabilitasyon çalışmalarına mevcut mevzuat çerçevesinde devam edilir.

4.2.2.2- Değişikyaşlı Koru (Seçme ve Devamlı) Ormanlarda:

Değişikyaşlı koru işletme sınıflarında kesim planları 10 yıllık düzenlendiği için plan yenilemesi gerekir. Ancak idari bir kararla, bu işletme sınıflarında da ciddi değişiklikler olmaması durumunda diğer

işletme sınıflarıyla planlamada uyumun sağlanması için aynıyaşlı koru işletme sınıflarındaki gibi uygulama raporu düzenlenir.

Plan uygulamalarının aksaksız olarak sürdürüldüğü değişikyaşlı koru ormanlarında, geçen süre içerisinde yapılan silvikültürel uygulamaların da etkisiyle ormanın gelişmesi, iyileşmesi sonucunda, optimalden sapma durumları göz önünde bulundurularak etalar planın yenilenmesine kadar geçecek süre için yeniden kararlaştırılır.

Buna göre aşağıdaki hususlara dikkat edilerek düzenlemeler yapılır.

1- İşletme sınıflarında her hangi bir nedenle girilememiş kesim parselleri varsa, bu parseller içinden öncelik arz eden I. kesim parseli olarak ayrılır. Diğerleri için ortalama yıllık eta göz önüne alınarak kesim parselleri oluşturulur.

2- İşletme sınıflarında bütün kesim parsellerine girilmiş, ancak kesim parsellerinde girilememiş bölmeler öncelikle I. kesim parseli içerisinde yer alır. I. kesim parseli dışında kalan bölmelerden ortalama yıllık eta göz önüne alınarak diğer kesim parselleri oluşturulur.

3- İşletme sınıflarında kesim parsellerindeki bütün bölmelere girilmiş ve planın öngördüğü şekilde çalışmalar bitirilmiş ise; yeni kesim parseli, ilk girilen parsel ve öncelik arz eden bölmelerden ayrılır.

4- Seçme ve devamlı orman etalarının tespiti ve hesabı: yukarıdaki her üç maddede ayrılan kesim parsellerinde;

a- Girilmemiş kesim parseli ve bölmelerde; mevcut planın etaları aynen verilip, "Değişikyaşlı Ormanlarda Kesim Planı Tablosu" (Tablo No: 31) düzenlenir.

b- Plan süresi içinde her kesim parseline girilmiş ve planın öngördüğü şekilde çalışmalar bitirilmiş ise; ilk girilen parselden başlamak üzere mevcut planda verilen etalar çap sınıfları itibariyle aynen verilerek "Değişikyaşlı Ormanlarda Kesim Planı Tablosu" (Tablo No: 31) düzenlenir.

Yukarıda a ve b paragraflarında belirtilen durumlar dikkate alınarak, mevcut plan uygulamaları ve arazide yapılan incelemeler sonucunda kararlaştırılan etaların yetersiz olduğu kanaatine varılması durumunda, örnek alan alınmaksızın, plan verileri üzerinden **Genel Eta, Hufnagl** ve/veya **Fris etaları** ortalamasını en fazla %50 oranında geçecek şekilde eta tespiti yapılabilir. Bu etayı verirken, çap sınıflarına dağılımında %50 oranında geçiş yapılabilir.

Değişikyaşlı ormanlarda bu karar verilirken özellikle amaç çapının üzerinde bulunan ağaç serveti de ayrıca incelenir, uygun görüldüğü takdirde amaç çapının üzerinde kalan servet olduğu gibi verilebilir, fakat mevcut planda amaç çapının üzerindeki servet tamamıyla eta olarak verilmişse, amaç çapı üzerinde eta verilmez.

Daire Başkanlığınca uygun görülmesi halinde Ara yoklama uygulama raporları Özel Sektöre de yaptırılabilir.

5. SÜRESİ BİTEN ORMAN AMENAJMAN PLANLARINDA UYGULAMA RAPORU DÜZENLENMESİ ESASLARI

Ülkemizde; ormanlarımız yürürlükte bulunan 6831 sayılı Orman Kanunu ve 05.02.2008 tarihli Orman Amenajman Yönetmeliği gereğince, hazırlanan amenajman planlarına göre işletilmekte olup süresi biten amenajman planları yenilenir.

Ancak; amenajman plan süreleri bitmiş ve çeşitli sebeplerle yenilenememiş plan üniteleri olabilir. Bu plan ünitelerinde amenajman planları yenileninceye kadar geçecek sürede; gerek ormanların silvikültür ihtiyaçlarının zamanında karşılanabilmesi ve gerekse üretimde darboğazlara düşülmemesi, halk-orman ilişkilerinin bozulmaması amacıyla aşağıda izah edilen geçici önlemlerin alınmasına ihtiyaç duyulması halinde bu tebliğ esasları doğrultusunda uygulama raporları düzenlenir.

Süresi biten planların uygulama raporları prensip olarak yıllık olarak düzenlenir. Ancak çeşitli nedenlerden dolayı daha uzun süreli

düzenlenmesi gerekebilir. Yapılacak uygulama raporu süresinin 1 veya 2 yıllık olması durumunda Daire Başkanlığından geçici heyet istenmez.

Bu işlemler bölge müdürlüğünün gözetiminde işletme müdürlüğünce yapılır. 1 veya 2 yıllık uygulama raporları için yeni gençleştirme alanı istenirse tensil sahalarının durumunu değerlendirmek üzere başmühendis gönderilir.

1 veya 2 yıllık uygulama raporu yapılacak olan planlarda bakım alanlarının ayrılması ve kesim miktarının belirlenmesinde "4.2.2.1" bölümündeki esaslar, seçme ve devamlı orman işletme sınıfında da "4.2.2.2" bölümündeki esaslar geçerlidir. 1 veya 2 yıllık uygulama raporu yapılacak olan planlarda İşletme müdürlüğünce aynıyaşlı koru ormanlarında bakım alanları için Tablo No: 23, seçme ve devamlı ormanlar için Tablo No: 31 düzenlenip bölge müdürlüğünce kontrol edildikten sonra onay için Daire Başkanlığına gönderilir.

Uygulama raporlarının düzenlenmesinde aşağıdaki iş ve işlemler yapılarak, ormancılık faaliyetleri aksatılmadan yürütülür.

5.1-Aynıyaşlı Koru Ormanlarında:

5.1.1-Gençleştirme Alanlarının Seçimi

3 yıl ve daha uzun süreli düzenlenen uygulama raporlarında, gençleştirme alanlarının verilmesiyle ilgili olarak;

1- Gençleştirme çalışmalarına başlanmamış, devam eden veya başarısız alan var ve bu alanların toplamı uygulama süresi için yetersiz ise uygulama yılları için ilave olarak yeteri kadar gençleştirme alanı verilir. Bu alanlardaki çalışmalar süresi biten amenajman planı ve silvikültür planı teknik esaslarına göre devam ettirilir.

2- Gençleştirme alanlarında çalışmalar bitirilmiş ve başarı elde edilmiş ise uygulama raporu süresi dikkate alınarak yeni gençleştirme alanları verilir.

3- Yeni gençleştirme alanlarının miktarı belirlenirken, ağaç türlerinin genel gençleştirme süresi, bol tohum tutma yılları göz önünde

bulundurularak her işletme sınıfından plan yenileninceye kadar kalan yılların optimal periyodik faydalanma alanına denk gelecek miktarda alan, Orman Amenajman Yönetmeliğinin 69. maddesindeki kriterlere göre verilir.

4- Sadece yeni verilen gençleştirme alanları için son hasılat etası hesaplanır. Gençleştirmesi devam eden alanlardaki uygulamalar mevcut plan verileri üzerinden yapılır.

5- Son hasılat etası hesabında; süresi biten plan verileri esas alınır. Son hasılat etası formülündeki **'n'** periyot süresi olmayıp, kalan uygulama yılı süresidir. Aynıyaşlı koru ormanlarında yeni verilen gençleştirme alanları için Son Hasılat Kesim Planı Tablosu (Tablo No.: 28) düzenlenerek rapora eklenir.

6- Gençleştirmesi devam eden alanlar ile ilgili açıklamalar bahsinde plandaki bölme, meşcere tipi ve alanları belirtilir.

5.1.2-Bakım Alanlarının Seçimi ve Ara Hasılat Etasının Tespiti

1- Plan süresi içinde her hangi bir nedenle girilmemiş bakım blokları varsa, bu bloklar içinden öncelik arz eden, I. bakım bloku olarak ayrılır.

2- Plan süresi içinde bakım bloklarına girilmiş, ancak herhangi bir nedenle girilememiş bölmeler öncelikle I. bakım bloku içerisinde yer alır.

3- Plan süresi içinde bakım bloklarına girilmiş ve planın öngördüğü şekilde bakım çalışmaları bitirilmiş ise; I. bakım bloku; silvikültürel açıdan bakıma öncelikli ve genç meşcerelerin bulunduğu bölmelerden ayrılır.

4- Yıllık bakım bloku ayrılmayan planlarda girilememiş bölmeler varsa, öncelikle I. bakım bloku bu bölmelerden ayrılır.

5- Aynıyaşlı ormanlarda eta tespiti yapılmayan 1 kapalı ve boşluklu kapalı meşcerelerde rehabilitasyon çalışmalarına mevcut mevzuat çerçevesinde devam edilir.

6- Yeni plan yapılıncaya kadar mevcut plan veri ve haritaları yapılan uygulamalarda altlık olarak kullanılır.

7- Bakım etaları tespit edilirken, mevcut planın uygulama sonuçları, servet, artım, silvikültürel etaları ile arazideki gözlem ve incelemelerden çıkacak kanaatlere göre;

a) Planlardaki etaların yeterli olması durumunda mevcut etalar aynen verilir.

b) Planlardaki etaların yeterli olmaması durumunda mevcut etalar % 100'e kadar artırılarak verilebilir.

c) b fıkrasındaki öngörülen etalar da yeterli olmaması durumunda, eta yetersizliği tespit edilen 3 kapalı meşcere tiplerinde eta tespiti için en az 3 (üç) adet örnek alan alınır.

Bu örnek alanlar koordinatı yazılmak kaydıyla 600 m² büyüklüğünde, daire kesitli olarak meşcereyi temsil eden yerlerden alınır. Örnek alanlarda tespit edilen silvikültürel etalar göz önünde bulundurularak kıyas yoluyla örnek alan alınmayan diğer 2 ve 3 kapalı meşcere tiplerine de bakım etası verilir ve plandaki ara hasılat kesim planı tablosunun formatına göre yeni tablolar düzenlenir.

5.1.3-Bakım Etalarının Alınması

"Aynıyaşlı Koru Ormanlarında Ara Hasılat Kesim Planı Tablosunda" (Tablo No.: 23 veya 29) hesap edilerek tespit edilen bakım etaları ormandan çıkarılırken, etaların miktarı meşcerelerin silvikültürel ihtiyaçlarına uygun düşmediği durumlarda, "Orman Amenajman

Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar" adlı 295 sayılı tebliğ (8.1.2.3 no.lu başlık) hükümlerine göre uygulama yapılır.

5.2-Değişikyaşlı Koru Ormanlarında

5.2.1-Seçme İşletme Sınıfı ve Devamlı Ormanlarda Kesim Parsellerinin Seçimi

1- İşletme sınıflarında her hangi bir nedenle girilememiş kesim parselleri varsa, bu parseller içinden öncelik arz eden I. kesim parseli olarak ayrılır. Diğerleri için ortalama yıllık eta göz önüne alınarak kesim parselleri oluşturulur.

2- İşletme sınıflarında kesim parsellerine girilmiş, ancak her hangi bir nedenle bu kesim parsellerinde girilememiş bölmeler varsa, öncelikle I. kesim parseli bu bölmelerden ayrılır. I. kesim parseli dışında kalan bölmelerden ortalama yıllık eta göz önüne alınarak diğer kesim parselleri oluşturulur.

3- İşletme sınıflarında kesim parsellerine girilmiş ve planın öngördüğü şekilde çalışmalar bitirilmiş ise; yeni kesim parseli ilk girilen ve öncelik arz eden bölme ve bölmeciklerden ayrılır.

4- Değişikyaşlı koru ormanlarına ait uygulama raporlarında etaların tespiti ve hesabı: yukarıda her üç maddede ayrılan kesim parsellerinde;

a- Hiç girilmemiş kesim parseli ve bölmelerde mevcut planın etaları aynen verilip, Değişikyaşlı Ormanlarda Kesim Planı Tablosu (Tablo No.: 31) düzenlenir.

b- İşletme sınıflarında kesim parsellerine girilmiş ve planın öngördüğü şekilde çalışmalar bitirilmiş ise; ilk girilen parselden başlamak üzere mevcut planda verilen etalar çap sınıfları itibariyle aynen verilerek Değişikyaşlı Ormanlarda Kesim Planı Tablosu (Tablo No.: 31) düzenlenir.

Yukarıda belirtilen a ve b paragraflarındaki durumlar dikkate alınmakla birlikte, mevcut plan uygulamaları, arazide yapılan

incelemeler sonucunda kararlaştırılan etaların yetersiz olduğu kanaatine varılması durumunda, örnek alan alınmaksızın, plan verileri üzerinden **Genel Eta, Hufnagl** ve/veya **Fris etaları** ortalamasını en fazla %50 oranında geçecek şekilde eta tespiti yapılabilir. Bu etayı verirken, çap sınıflarına dağılımında %50 oranında geçiş yapılabilir.

Değişikyaşlı koru ormanlarda bu karar verilirken özellikle amaç çapının üzerinde bulunan ağaç serveti de ayrıca incelenir, uygun görüldüğü takdirde amaç çapının üzerinde kalan servet olduğu gibi verilebilir, fakat mevcut planda amaç çapının üzerindeki servet tamamıyla eta olarak verilmişse, amaç çapı üzerinde eta verilmez.

5.2.2-Değişikyaşlı Orman Etalarının Alınması

Değişikyaşlı orman etaları ormandan çıkarılırken, "Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar" adlı 295 sayılı tebliğ (8.1.3.3 no.lu başlık) hükümlerine göre uygulama yapılır.

6. GENEL ESASLAR

1- Plan yenileninceye kadar mevcut planın veri ve haritaları, yapılan uygulamalarda altlık olarak kullanılır.

2- Ara yoklaması yapılan ya da plan süresi biten amenajman planı haritasındaki meşcere tipleri ve sınırları esas alınır. İşletme şefliği sınırlarında, harita üzerinde meşcere tipleri sembollerinde, tablolarının verilerinde bir değişiklik yapılmaz. Ancak yapılan plan değişikliği raporları dikkate alınır.

3- Karışık meşcerelerde asli ağaç türü ve karışıma giren türler için eta verilirken asli ağaç türünün korunmasına, diğer türlerin belli oranda tutulmasına ve nadir türlerin muhafazasına dikkat edilir.

4- Daire Başkanlığı tarafından yıllık amenajman plan programlarında değişiklik yapılabilir. Bu durumda plan süresi bitmeden amenajman planlarının yapım yılının öne çekilmesi gibi

planların yenilenememesi durumlarında planların yenileneceği yıla kadar uygulama raporu yapılır.

5- Uygulama raporları yapımı için öncelikle orman bölge müdürlüğünde; bölge müdür yardımcısı başkanlığında; orman idaresi ve planlama şube müdürü, silvikültür şube müdürü veya ağaçlandırma ve silvikültür şube müdürü, ilgili işletme müdürü veya yardımcısı ile orman işletme şefinden oluşan bir komisyon kurulur. Bu komisyon işin başında uygulama raporlarını düzenleyecek olan orman amenajman başmühendisliği veya Daire Başkanlığınca oluşturulan geçici heyet veya özel sektör başmühendisliği ile mevcut planda verilen gençleştirme alanlarının durumu, bakım ve seçme ile ilgili yapılmış ve yapılacak olan hususları içeren bir protokol imzalar. Bu komisyon, orman amenajman başmühendisliği veya oluşturulan geçici heyet veya özel sektör başmühendisliği ile birlikte işin sonuna kadar koordineli şekilde çalışır.

6- Tespit edilen etalar ormandan çıkarılırken, etaların miktarı meşcerelerin ihtiyaçlarına uygun düşmediği durumlarda, "Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar" adlı 295 sayılı tebliğ (8.1.2.3 no.lu başlık) hükümlerine göre uygulama yapılır.

7. UYGULAMA RAPORU KONU DİZİNİ

3 yıl ve daha uzun süreli uygulama raporlarının konu dizinleri aşağıdaki gibi olacaktır. Bu konularda verilecek olan bilgiler kısa ve öz olacaktır. 1-2 yıllık uygulama raporlarında uygulama tablolarının dışında konu dizinindeki kısımlardan sadece onay sayfası yer alır.

İÇİNDEKİLER

1-ÖNSÖZ

2-PLANIN ÜNİTESİNİN DURUMU

3- GEÇMİŞTEKİ PLAN UYGULAMALARI

3.1-GENÇLEŞTİRME ÇALIŞMALARI VE SONUÇLARI

3.2-BAKIM ÇALIŞMALARI VE SONUÇLARI

4-UYGULAMA RAPORU VE TABLOLARIN DÜZENLENMESİ

4.1-GENÇLEŞTİRME ESASLARI

4.1.1- YENİ GENÇLEŞTİRME ALANLARININ TESPİTİ

4.1.2- SON HASILAT KESİM PLANININ DÜZENLENMESİ

4.2-BAKIM ESASLARI

4.2.1-AYNIYAŞLI KORU ORMANLARINDA BAKIM ALANLARI VE MEŞCERE TİPLERİ İÇİN KARARLAŞTIRILAN ETALARIN AÇIKLANMASI

4.2.2-AYNIYAŞLI KORU ORMANLARINDA ARA HASILAT KESİM PLANI TABLOSUNUN DÜZENLENMESİ

4.2.3 DEĞİŞİKYAŞLI KORU ORMANLARINDA KURULUŞ TİPLERİ İÇİN KARARLAŞTIRILAN ETALARIN AÇIKLANMASI

4.2.4 DEĞİŞİKYAŞLI KORU ORMANLARINDA KESİM PLANI TABLOSUNUN DÜZENLENMESİ

5-UYGULAMA RAPORUNUN ONAYI (SONSÖZ)

6-PROTOKOL

7-EKLER

8-İÇİNDEKİLER İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1-ÖNSÖZ

Görevlendirilen Amenajman Başmühendisliğinin veya geçici heyetin veya özel sektör başmühendisliğinin, elemanlar itibariyle kuruluşu, görevlendirme oluru, varsa sözleşme ve idari şartnamesi, verilen iş programının içeriği, arazi çalışmalarına başlama ve bitirme tarihleri, büro çalışmalarına başlama ve bitirme tarihleri kısaca konu edilir.

2-PLAN ÜNİTESİNİN DURUMU

İşletme şefliğinin son durumuna ilişkin rakamsal ve sözel açıklamalarda bulunulur. Özellikle plan ünitesinin kuruluşuyla ilgili alansal değişiklikler varsa kısaca belirtilir.

3- GEÇMİŞTEKİ PLAN UYGULAMALARI

3.1-GENÇLEŞTİRME ÇALIŞMALARI VE SONUÇLARI

Gençleştirme çalışmaları sonuçları kısaca açıklanır.

3.2-BAKIM ÇALIŞMALARI VE SONUÇLARI

Mevcut plandaki bakım ve değişikyaşlı etaların genel olarak uygunluğu ve uygulama sonuçlarıyla ilgili kısaca bilgi verilir.

4-UYGULAMA RAPORU VE TABLOLARIN DÜZENLENMESİ

Uygulama raporunun hazırlanması ile tabloların düzenlenmesinde kullanılan verilerin açıklanması yapılır.

4.1-GENÇLEŞTİRME ESASLARI

Devam eden gençleştirme alanları ile yeni verilen gençleştirme alanlarında uygulanacak silvikültürel müdahalelerin mevcut planda ki gençleştirme esaslarına göre yapılacağı vurgulanır.

4.1.1- YENİ GENÇLEŞTİRME ALANLARININ TESPİTİ

Uygulama raporu dönemine ait yeni gençleştirme alanları verildiyse bunlara ait kısaca açıklama yapılır.

4.1.2- SON HASILAT KESİM PLANININ DÜZENLENMESİ

Uygulama raporu dönemine ait yeni gençleştirme alanları verildiyse bu emirde açıklandığı şekilde son hasılat kesim planı düzenlenerek bu başlıktan sonra eklenir.

4.2-BAKIM ESASLARI

Yeni bir durum söz konusu olmadığı müddetçe mevcut plandaki bakım esaslarının uygulama raporu döneminde de aynen devam edeceği vurgulanır.

4.2.1-AYNIYAŞLI KORU ORMANLARINDA BAKIM ALANLARI VE MEŞCERE TİPLERİ İÇİN KARARLAŞTIRILAN ETALARIN AÇIKLANMASI

Uygulama raporu döneminde hangi ölçütler ve yöntemler ile ara hasılat etaları kararlaştırılmışsa bunlarla ilgili kısaca açıklamalar yapılır.

4.2.2-AYNIYAŞLI KORU ORMANLARINDA ARA HASILAT KESİM PLANI TABLOSUNUN DÜZENLENMESİ

Hazırlanan uygulama raporuna ait ara hasılat kesim planı tablosu düzenlenerek bu başlıktan sonra eklenir. Gerektiğinde bu düzenlemeler ile ilgili açıklamalar da yapılır.

4.2.3 DEĞİŞİKYAŞLI KORU ORMANLARINDA KURULUŞ TİPLERİ İÇİN KARARLAŞTIRILAN ETALARIN AÇIKLANMASI

Uygulama raporu döneminde etaların bölme ve kuruluş tipleri itibarıyla nasıl verildiği ile ilgili kısaca açıklama yapılır.

4.2.4 DEĞİŞİKYAŞLI KORU ORMANLARINDA KESİM PLANI TABLOSUNUN DÜZENLENMESİ

Kesim parsellerinin nasıl düzenlendiği veya neden kesim parseli yılı seçiminin serbest bırakıldığı ile ilgili kısa bir açıklama yapılarak, düzenlenen Değişikyaşlı Ormanlarda Kesim Planı Tablosu bu başlığın sonuna eklenir.

5-UYGULAMA RAPORU ONAY SAYFASI (SONSÖZ)

Sonsöz sayfası aşağıdaki gibi olacaktır.

SONSÖZ

Orman Kanunu, 2008 Tarihli Orman Amenajman Yönetmelik, muhtelif tarihli tebliğ ve emirlere uygun şekilde ……. nüsha olarak düzenlenen ……..……. Orman Bölge Müdürlüğü, ……..…….. Orman İşletme Müdürlüğü, …… Orman İşletme Şefliği Ara Yoklama uygulama raporu /Uygulama Raporu Orman Genel Müdürlüğü'ne sunulur.

…./…./20…

…… Nolu Orman Amenajman Başmühendisliği

BAŞMÜHENDİS	MÜHENDİS	MÜHENDİS
Sicil No	Sicil No	Sicil No

KONTROL EDİLMİŞTİR. TATBİKİ UYGUNDUR.

6- PROTOKOL

Uygulama raporuna ait yapılacak iş ve işlemlerle ilgili konuların belirtildiği protokol uygulama raporuna eklenir.

7- EKLER